

תורה אור • פרשת שמות • מאמר 9

תוספת ביאור

הסבר נוסף

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/shemos/9](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/shemos/9)

1 תוספת ביאור

ביאור נוסף

2 וביאור הענין דהנה הגרעין אע"פ [אף על פי] שאין בו טעם וריח מ"מ יש בו כל תמונת וכח הפרי ממש

אלא שהוא בקיצור נמרץ ובכחי העלם כאלו הוא עץ בעלמא.

והביאור בענין הוא: הזרע, אף שאין בו טעם וריח, מכיל בפועל את כל צורתו וכוחו של הפרי; אלא שהם נתונים בו בתמצית מרוכזת ביותר ובהעלם, כאילו אינו אלא עץ פשוט.

וכן עדי"ז טפת האב יש בה כללות כל הרמ"ח אברים ממש וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אב מזריע לובן שממנו עצמות וגידים כו' ונודע ג"כ בספרי הטבע רק שירדה בגשמיות מאד בדילוג הערך כגרעין לגבי ערך הפרי

וכך גם טיפת האב כוללת בפועל את המבנה הכללי של כל רמ"ח האיברים, וכמאמר חז"ל: "אב מזריע לובן שממנו עצמות וגידים" כו'; וכידוע גם מספרי הטבע. אלא שהיא ירדה במידה רבה מאוד לגשמיות, בדילוג גדול בערך, כערך הזרע ביחס לפרי.

אך ע"י שנזרע הגרעין בארץ ונכלל כחו בכח הצומח וכח הצומח שבארץ זאת פעולתו להוציא לאור כח הפרי שכלול בהגרעין מההעלם אל הגילוי להיות

אך כאשר זורעים את הזרע באדמה וכוחו נכלל בכוח הצומח — וזוהי פעולתו של כוח הצומח שבארץ: להוציא לאור את כוח הפרי הכלול בזרע, מן ההעלם אל הגילוי, כך שיהיה

ממנו פרי בטעם וריח ומראה יפה מה שכשהי' [שכשהיה] זה בהגרעין הי' [היה] בהעלם עצום עד שלא היה ניכר ונרגש כלל שום טעם וריח רק עץ בעלמא

ממנו פרי בעל טעם, ריח ומראה נאה; כל אלה, כשהיו בזרע, היו בהעלם עצום, עד שלא ניתן היה להבחין או לחוש כלל בטעם או בריח, אלא בעץ פשוט בלבד.

וגם עוד זאת שיצמיח מגרעין א' פירות הרבה מאד בתוספת ברכה מרובה לאין שיעור נגד פרי הא' שממנו נלקח הגרעין.

ועוד זאת: מזרע אחד מצמיחים פירות רבים מאוד, בתוספת ברכה מרובה לאין שיעור ביחס לפרי האחד שממנו נלקח הזרע.

אבל מ"מ מובן שעיקר טעם וריח ומראה של הפירות הצומחים נלקחו מן הגרעין הנזרע שהיו כלולים בו ממש.

אך בכל זאת מובן שעיקר הטעם, הריח והמראה של הפירות הצומחים נלקחו מן הזרע שנזרע, שכן הם היו כלולים בו ממש.

3 ובלעדו לא הי' [היה] כלל צמיחת פירות אלו המשובחים כ"א ממנו דוקא צמחו ובאו. אלא שלפי שבעוד שהיו בחי' אלו בהגרעין

ובלעדיו לא הייתה צמיחה כלל של הפירות המשובחים הללו; אלא שממנו דווקא הם צמחו ובאו. אלא שמכיוון שבעוד בחינות אלו היו בגרעין

הנה נתגשמו וירדו והיו כעץ בעלמא ולולי כח הצומח שבארץ לא הי' [היה] מהם שום צמיחה והי' [והיה] נשאר הכח בהעלם ולא הי' [היה] יוצא אל הגילוי כלל

הן נעשו גשמיות וירדו, והיו כעץ בלבד. ולולא כוח הצומח שבארץ, לא הייתה צומחת מהן צמיחה כלל; הכוח היה נשאר בהעלם ולא היה יוצא כלל לגילוי.

וזה שיצא מההעלם אל הגילוי הוא ע"י כח הצומח וגם ע"י נמשך הגילוי בתוספת ברכה מרובה יותר אפילו מהפרי שממנו נלקח הגרעין כנ"ל.

והיציאה מן ההעלם אל הגילוי היא באמצעות כוח הצומח; וגם באמצעות נמשך הגילוי בתוספת ברכה מרובה, גדולה אפילו מזו של הפרי שממנו נלקח הגרעין, כפי שהוסבר לעיל.

4 ועד"ז ממש הוא במשל התהוות הולד מהטפה ע"י האשה שאע"פ [שאף על פי] שעיקר מהות הולד הוא כלול בהטפה מ"מ כיון שכבר ירד בדילוג הערך מבחינת מהות אדם למהות טפה גשמית

וכך ממש גם במשל התהוותו של הולד מן הטיפה באמצעות האשה: אף שעיקר מהותו של הולד כלול בטיפה, מכל מקום, מאחר שכבר ירדה בדילוג שבאין-ערוך מבחינת מהות אדם למהות של טיפה גשמית,

לכן לולי שהי' [שהיה] נקלט בבטן הנקבה לא הי' [היה] מזה שום התהוות והית' [והיתה] נשאר' טפה גשמית.

לכן, אילו לא הייתה נקלטת בבטן הנקבה, לא היה מתהווה ממנה דבר, והיא הייתה נשארת טיפה גשמית.

רק שע"י שנקלט ברחם הנוקי [הנוקבא] נעשה צמיחה וגידול זה להיות ולד ברמ"ח איברי כו' שבה דוקא יש הכח הזה.

אלא שעל ידי קליטתה ברחם הנקבה מתרחשים הצמיחה והגידול, עד שהיא נעשית ולד בעל רמ"ח איברים וכו'; שכן דוקא בה מצוי הכוח הזה.

ומ"מ עיקר ושרש הולד נמשך מהטפה ועל כן אנו רואים שהאשה יולדת ולד שהוא גדול המעלה ממנה שהרי יולדת זכר והיא עצמה מעלמא דנוקבא:

ומכל מקום, עיקרו ושורשו של הולד נמשכים מן הטיפה. לכן אנו רואים שהאשה יולדת ולד שמעלתה גדולה משלה, שהרי היא יולדת זכר, ואילו היא עצמה מעולם הנוקבא.

5 והנמשל מזה הוא כי התומ"צ [התורה ומצות] נק' בשם זריעה זורע צדקות כו'. וכמ"ש במ"א ע"פ שש שנים תזרע שדך שהם שיתא סדרי משנה כו'.

והנמשל הוא שהתורה והמצוות נקראות בשם "זריעה": "זורע צדקות" וכו'. וכפי שנכתב במקום אחר על הפסוק "שש שנים תזרע שדך", שהכוונה לששת סדרי משנה וכו'.

כי הנה לכאורה אינו מובן איך ע"י מצות מעשיות יומשך לע"ל [לעתיד לבוא] גלוי אור א"ס ב"ה שאין לו קץ ותכלית.

שהרי לכאורה אינו מובן כיצד באמצעות מצוות מעשיות תימשך לעתיד לבוא התגלות של אור אין סוף ברוך הוא, שאין לו קץ ותכלית.

אך הענין כי שרש המצות גבוה מאד שהם בחי' תר"ך עמודי אור הנמשך מכתר עליון בחי' סוכ"ע ממש אלא שירדו ונתלבשו בגשמיות ציצית בצמר תפילין בקלף וה"ז [והרי זה]

אך הענין הוא ששורש המצוות גבוה מאוד: הן בבחינת תר"ך עמודי אור הנמשכים מכתר עליון, מבחינת סוכב כל עלמין ממש. אלא שהן ירדו והתלבשו בגשמיות: ציצית בצמר, תפילין בקלף. והרי זה

כמו הגרעין שאע"פ [שאף על פי] שיש בו כח ותמונת הפרי. אבל הוא בהסתתר והעלם עד שאינו ניכר כלל כ"א הוא כעץ בעלמא.

כמו הגרעין, שאף שיש בו כוח ודמות של הפרי, הם נסתרים ונעלמים בו עד שאינם ניכרים כלל, והוא נראה כעץ בלבד.

6 ועיי' נשיי [נשמות ישראל] שמקיים המצוה ומתעטף בציצית ומניח תפילין הם בחיי ארץ חפץ המצמיחי [המצמיחים] גלוי הפרי מהגרעין בטעם ומראה וריח הוא שיהי' [שיהיה] גלוי תר"ך עמודי אור כו' ממש.

ובאמצעות נשמות ישראל, כאשר אדם מקיים מצווה, מתעטף בציצית ומניח תפילין — הן בחינת "ארץ חפץ", המצמיחה מן הזרע את גילוי הפרי, בטעם, במראה ובריח; כלומר, שיתגלה בפועל ממש אורם של 620 עמודי אור וכו'.

ולכן נק' כנסיי [כנסת ישראל] אשה יראת כו' כמו באשה יש הכח להצמיח ולהיות בה ועל ידה התהוות הולד מהטפה כנ"ל.

ולכן נקראת כנסת ישראל "אשה יראת [ה']" וכו': כשם שבאשה יש כוח להצמיח, והילד מתהווה בתוכה ובאמצעותה מן הטיפה, כפי שהוסבר לעיל.

7 והיינו לפי שהיא בחיי יראת ה' שיש בהם בחיי הביטול להפך יש לאין וממיררו למיתקו שזהו בחיי ארץ חפץ

כלומר, משום שהיא בחינת יראת ה', שיש בה בחינת ביטול, להפוך יש לאין ומר למתוק; וזוהי בחינת "ארץ חפץ",

היינו בחיי מלכות דאצי' ששרשה מבחי' מלכות דא"ס שהיא מלכות דא"ק [דאדם קדמון] ולכן יש בה הכח להצמיח כו' שהוא בחיי א"ס.

דהיינו, בחינת מלכות דאצילות, ששרשה מבחינת מלכות דאין סוף, שהיא מלכות דאדם קדמון; ולכן יש בה הכוח להצמיח וכו', שזוהי בחינת אין סוף.

8 ולכן הם ראשית תבואתה ומארי דאורייתא שהתומ"צ [שהתורה ומצות] כמו שירדו למטה הם בחיי גרעין כו'. אך לאחר שתצמח הפרי ומלאו פני תבל תנובה הוא בחיי אור שלמעלה מנשיי [מנשמות ישראל]

ולכן הם "ראשית תבואתה" ו"בעלי התורה": התורה והמצוות, כפי שירדו למטה, הן בבחינת גרעין וכו'. אבל לאחר שהפרי יצמח, וימלאו פני תבל תנובה", תהיה זו בחינת אור שלמעלה מנשמות ישראל,

והיינו בחיי יסוד דא"ק [דאדם קדמון] שלמעלה מעלה מבחי' מלכות דא"ק [דאדם קדמון] כו' שמבחי' יסוד דא"ק [דאדם קדמון] הוא שרש המצות.

כלומר, בחינת יסוד דא"ק, שלמעלה מעלה מבחינת מלכות דא"ק וכו'; כי שורש המצוות הוא מבחינת יסוד דא"ק.

9 וזהו כמשל שהאשה יולדת זכר שהוא למעלה ממנה כנ"ל. וענין ב' בחי' מקיפים הענין הוא כי

וזה דומה למשל האשה שיולדת בן, שהוא נעלה ממנה, כפי שהוסבר לעיל. בעניין שתי הבחינות של המקיפים, ההסבר הוא ש...

הנה המקיף הוא ג"כ מחי' ונקי' אור מקיף וזהו בחי' מקיף הקרוב וכמו אבל חרדה גדולה נפלה עליהם משום דמזליהו חזי.

גם המקיף מעניק חיות, והוא נקרא "אור מקיף"; וזהו בחינת המקיף הקרוב. כך נאמר: "אבל חרדה גדולה נפלה עליהם", משום ש"מזליהו חזי".

הרי הגיע להם התפעלות בפנימיותם מחמת האור מקיף שהוא בחינת מזליהו כו' ויש עוד בחינת מקיף המובדל לגמרי מגדר העולמות ואינו מאיר בהם כלל לגודל אורו.

הרי שהגיעה אליהם התפעלות בפנימיותם מחמת האור המקיף, שהוא בחינת "מזליהו" וכו'. ויש בחינה נוספת של מקיף, המובדלת לחלוטין מגדר העולמות, ואינו מאיר בהם כלל, מפני עוצמת אורו.

10 וזהו שהמשכת סוכ"ע כעת ע"י המצות הוא בחי' מקיף הקרוב הנ"ל משא"כ מקיף המובדל כו'

וזהו [העניין]: המשכת סוכב כל עלמין כעת באמצעות המצוות היא בחינת המקיף הקרוב שהוזכר לעיל, ולא המקיף הנבדל וכו';

אינו מאיר כעת כ"א לע"ל [לעתיד לבוא] שיקויים ונגולו כספר השמים שמקיף הקרוב יומשך להיות בגלוי ממש ע"ד אור פנימי ואז יומשך מקיף הגדול ההוא המובדל וכו'

אינו מאיר כעת, אלא רק לעתיד לבוא, כאשר יתקיים "ונגלו כספר השמים": המקיף הקרוב יימשך ויהיה גלוי ממש, בדומה לאור פנימי; ואז יימשך גם אותו מקיף גדול ונבדל וכו'.

להיות מאיר ומחיה ג"כ ועי"ז יהי' [יהיה] תח"ה [תחיית המתים] ועמ"ש ע"פ יתקע בשופר גדול כו' שבי' בחי' מקיפים אלו הוא

כדי להאיר ולהחיות גם כן, ועל ידי כך תהיה תחיית המתים. ועיינו במה שנכתב על הפסוק "יתקע בשופר גדול" וכו', בעניין שתי בחינות המקיפים הללו.

כי רצון העליון זהו בחי' כתר וסוכ"ע והוא מקיף הקרוב ויש עוד בחי' הנק' רעוא דכל רעוין שלמעלה מעלה מבחי' רצון כו'. וזהו הללוהו כרב גודלו שיש בחי' אין קץ בבחי' גודלו כו' ע"ש:

הרצון העליון הוא בחינת כתר וסוכב כל עלמין, והוא המקיף הקרוב; ויש עוד בחינה הנקראת "רעוא דכל רעוין", הנעלית הרכה-הרכה מבחינת הרצון וכו'. וזהו [הפירוש של] "הללוהו כרוב גודלו": שיש בחינת אין-קץ בבחינת גודלו וכו'. עיינו שם.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/shemos/9

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק